

Margarita Andonova

Radost Sabeva

Zhana Zagorova

Bulgarian for Refugees

REFERENCE MATERIALS

1. Wordlist

2. Grammar Reference

3. Bulgarian Culture and Lifestyle

4. Applied Language Assignments

English Translation
Zhana Zagorova

Level A2

Margarita Andonova Radost Sabeva Zhana Zagorova

Bulgarian for Refugees

REFERENCE MATERIALS

- 1. Wordlist**
- 2. Grammar Reference**
- 3. Bulgarian Culture and Lifestyle**
- 4. Applied Language Assignments**

**English Translation
Zhana Zagorova**

Level A2

© Margarita Andonova, text, 2014
© Radost Sabeva, text, 2014
© Zhana Zagorova, text, translation and design, 2014
© Caritas Sofia, publisher, 2014

WORDLIST

ПРЕГОВОР A1 REVIEW A1

време	time, weather
всекидневни дейности	everyday activities
въпроси и въпросителни думи	questions and question words
граматика	grammar
дрехи и обувки	clothes and footwear
държави и националности	countries and nationalities
кратки притежателни местоимения	short possessive pronouns
лексика	vocabulary
лични местоимения и глаголт съм	personal pronouns and the verb "to be"
мебели и домакински уреди	furniture and home appliances
обобщителни местоимения	generalizing pronouns
плодове и зеленчуци	fruit and vegetables
поздрави	greetings
показателни местоимения	demonstrative pronouns
превозни средства	vehicles
предлози	prepositions
род и число на прилагателните	gender and number of adjectives
род на съществителните	gender of nouns
сгради	buildings
сегашно време	present tense
семейство	family

степенуване на наречията	degrees of comparison of adverbs
степенуване на прилагателните	degrees of comparison of adjectives
храни и напитки	food and drinks
хранителни продукти	foodstuff
цветове	colors
числа	numbers
число на съществителните	number of nouns
членуване на прилагателните	definite article of adjectives
членуване на съществителните	definite article of nouns

Урок 1 АЛО, АЛО Lesson 1 HELLO?

SIM карта	SIM card
SMS	text message
агенция	(real estate) agency
английски, -а, -о, -и	English
бебе	baby
безплатно	free of charge
включвам, -аш	to turn on
връзка	connection, contact
във връзка с	in connection with
до	till, next to, up to
дом	home
дълго	for a long time
ето	Here (I am, you are, ...)
живот	life
забравям, -яш	to forget
заклучвам, -аш	to lock

заплата	salary
затварям, -яш	to close
затова	that's why
играчка	toy
изключвам, -аш	to turn off
използвам, -аш	to use
Имате грешка.	You have the wrong number.
интервю	interview
интернет	Internet
информация	information
Лек ден!	Have a good day!
лесно	easy
мобилен телефон	mobile phone
навсякъде	everywhere
намирам, -аш	to find
нов, -а, -о, -и	new
новини	news
Обадете се!	Call! (on the phone) (plural and formal)
обаждам се, -аш	to call on the phone
обява	classified ad
оглед	viewing
отварям, -яш	to open
отговарям, -яш	to answer, to respond
отключвам, -аш	to unlock
питам, -аш	to ask (a question)
познавам, -аш	to know (sb)
помагам, -аш	to help
помня, -иш	to remember
почивни дни	non-working days
пращам, -аш	to send
прегръщам, -аш	to hug
през цялото време	all the time
проверявам, -аш	to check
пълнен работен ден	full-time employment
работно време	working time
радио	radio
разбирам, -аш	to understand
различен,	different
различна, -о, -и	

свободен,	free
свободна, -о, -и	
секретарка	secretary
Скайп	Skype
скъп, -а, -о, -и	expensive
скъпи, скъпа	dear
смартфон	smartphone
снимка	picture, photo
страна	country
търся, -иш	to look for
удоволствие	pleasure
Фейсбук	Facebook
филм	film, movie
фирма	company, firm
целувам, -аш	to kiss
цял, -а, -о, цели	whole
часовник	clock, watch
чувам, -аш	to hear

Урок 2 КАК СЕ ЧУВСТВАТЕ? Lesson 2 HOW DO YOU FEEL?

алергия	allergy
антибиотик, -ци	antibiotics
апарат за кръвно	blood pressure monitor
аспирин	aspirin
бинт	bandage
благодаря, -иш	to thank
болен, болна, -о, -и	sick
Боли ме.	It hurts. I have a
Болят ме.	...ache.
болка	pain
бронхит	bronchitis
Бърза помощ	First Aid
весел, -а, -о, -и	joyful
Вие ми се свят.	I feel dizzy.
високо кръвно	high blood pressure
налягане	
врат	neck
Гади ми се.	I am sick to my stomach.
гимнастика	physical exercise
глава	head

гладен, гладна, -о, -и	hungry	невролог	neurologist
говоря, -иш	to talk, to speak	ниско кръвно налягане	low blood pressure
горе-долу	so-so	нов, -а, -о, -и	new
грип	flu	нормален, нормална, -о, -и	normal
гърди	chest, breasts	нос	nose
гърло	throat	нужда	need
детски лекар	pediatrician	око, очи	eye, -s
доволен, доволна, -о, -и	glad	опакровка	pack
д-р	MD (Doctor of Medicine), Dr.	операция	surgery
жаден, жадна, -о, -и	thirsty	памук	cotton
затворен, -а, -о, -и	closed	педиатър	pediatrician
здрав, -а, -о, -и	in good health, healthy	поликлиника	polyclinic
зъб, зъби	tooth, teeth	полицай	policeman
зъболекар	dentist	прахче	powder
изследване на кръв и урина	blood and urine test	приятно	pleasant (adv.)
имунизация	immunization	пръст	finger, toe
Какво Ви е?	What's wrong with you?	регистратура	reception desk
канела	cinnamon	рецепта	prescription
капки за нос, очи, уши	nose drops, eye drops, ear drops	ръка, ръце	arm, -s; hand, -s
кардиолог	cardiologist	сироп за кашлица	cough syrup
кашлица	cough	спокойствие	rest, peace
кихам, -аш	to sneeze	стомах	stomach
корем	abdomen, belly	стрес	stress
крак, -а	leg, -s	студен, -а, -о, -и	cold
кръвна картина	blood count	студено	cold (adv.)
кръст	small of the back	сърце	heart
лекар	doctor	температура	temperature
лекарски кабинет	doctor's office	термометър	thermometer
лекарство	medicine, drug	топло	warm (adv.)
личен лекар (джипи)	GP, general practitioner	топъл, топла, -о, -и	warm
Лошо ми е.	I don't feel well.	трудно	difficult (adv.)
марля	gauze	трябва ми	I need
математика	mathematics	трябват ми	
направление	medical referral	тъжен, тъжна, -о, -и	sad
		тяло	body
		уморен, -а, -о, -и	tired
		уста	mouth
		ухо, уши	ear, -s

уши-нос-гърло (УНГ)	Ear, nose and throat (ENT)
хирург	surgeon
хрема	catarrh
част	part
чувствам се, -аш	to feel

Урок 3 НА ГОСТИ

Lesson 3 VISITS

Благодаря, подобно!	Thank you, the same to you!
близнак, -ци	twin, -s
близък, близка, -о, -и	close
бързам, -аш	to be in a hurry
важен, важна, -о, -и	important
вестник, -ци	newspaper, -s
високо	high (adv.)
довечера	tonight
дори	even
изглеждам, -аш	to look like
карам, -аш	to drive, to ride
кестеняв, -а, -о, -и	brown (<i>hair</i>)
клас	grade
колега	colleague
колело	bicycle
компютърен специалист	IT specialist
котка	cat
купон	party
куче	dog
къдрав, -а, -о, -и	curly
любим, -а, -о, -и	favourite
мисля, -иш	to think
може би	maybe
орех	walnut
пазарувам, -аш	to do shopping
план	plan
плувам, -аш	to swim
подарък, -ци	gift, -s, present, -s
прав, -а, -о, -и	straight

Приятно прекарване!	Have a good time!
проект	project
промяна	change
Родопите	the Rhodopes
рус, -а, -о, -и	blond, blonde
ръст	height
светъл, светла, -о, -и	light (<i>for colour</i>)
скоро	soon
следващ, -а, -о, -и	next
среден, средна, -о, -и	average
строен	slender
супер	great, cool
тегло	weight
точно	exactly
тъмен, тъмна, -о, -и	dark
удобно	convenient (adv.)
ученик, -ци	student, -s (at school)
характер	personality, character
чужбина	abroad

Урок 4 МЕЧТИ И ПЛАНОВЕ

Lesson 4 DREAMS AND PLANS

ако	if
бъда, -еш	See съм.
взема, -еш	See вземам, взимам.
вземам, -аш, взимам, -аш	to take, to get
видя, -иш	See виждам.
виждам, -аш	to see
вино	wine
връщам се, -аш	to go back, to come back
Всичко ще е наред!	Everything will be fine!
върна се, -еш	See връщам се.
давам, -аш	to give
дам, дадеш	See давам.

дойда, -еш	<i>See идвам.</i>	отварям, -яш	to open
забавлявам се,	to have fun	отворя, -иш	<i>See отварям.</i>
-аш		отивам, -аш	to go
забравя, -иш	<i>See забравям.</i>	отида, -еш	<i>See отивам.</i>
забравям, -яш	to forget	план	plan
завърша, -иш	<i>See завършвам.</i>	платя, -иш	<i>See плащам.</i>
завършвам, -аш	to finish,	плащам, -аш	to pay
	to graduate	поканя, -иш	<i>See каня.</i>
закъснея, -еш	<i>See къснавам.</i>	помагам, -аш	to help
закъснявам, -аш	to be late	помогна, -еш	<i>See помагам.</i>
замина, -еш	<i>See заминавам.</i>	пристигам, -аш	to arrive
заминавам, -аш	to leave, to depart	пристигна, -еш	<i>See пристигам.</i>
Заповядай въкъщи!	Come and see us!	разбера, -еш	<i>See разбирам.</i>
започвам, -аш	to start, to begin	разбирам, -аш	to understand,
започна, -еш	<i>See започвам.</i>		to find out
затварям, -яш	to close	романтично	romantic (adv.)
затворя, -иш	<i>See затварям.</i>	свърша, -иш	<i>See свършвам.</i>
идвам, -аш	to come	свършвам, -аш	to finish
излизам, аш	to go out	срещам се, -аш	to meet
изляза, -еш	<i>See излизам.</i>	срещна се, -еш	<i>See срещам се.</i>
италиански,	Italian	ставам, -аш	to get up
-а, -о, -и		стана, -еш	<i>See ставам.</i>
кажа, -еш	<i>See казвам.</i>	сувенир	souvenir
казвам, -аш	to say, to tell	съм	to be
каня, -иш	to invite	тръгвам, -аш	to leave
купувам, -аш	to buy	тръгна, -еш	<i>See тръгвам.</i>
купя, -иш	<i>See купувам.</i>	час	class
легна си, -еш	<i>See лягам си.</i>		
лягам си, -аш	to go to bed		
междучасие	break (at school),		
	recess		
мечта	dream		
мечтая, -еш	to dream		
мотор	motorcycle		
навреме	on time, in time		
надявам се, -аш	to hope		
намеря, -иш	<i>See намирам.</i>		
намирам, -аш	to find		
начало	start, beginning		
нервен, нервна,	nervous		
-о, -и			
обадя се, иш	<i>See обаждам се.</i>		
обаждам се, -аш	to call		

Урок 5 УСЛУГИ

Lesson 5 SERVICES

абонатен номер	subscriber number
банкомат	ATM
боядисване	colouring
валута	currency
вдясно	on the right
влизам, -аш	to enter, to come in
вляво	on the left
вляза, влезеш	<i>See влизам.</i>
внасям, -яш	to deposit (money)
внеса, -еш	<i>See внасям.</i>
внимавам, -аш	to pay attention
двоен, двойна,	double
-о, -и	

двойна стая	double room, twin room	подстригване	to trim
двустранно копие	double-sided copy	подстрижа, -еш	<i>See подстригвам.</i>
договор	contract	поръчка	order
документ	document	посещавам, -аш	to visit
долар	dollar	превод	transfer
домашно	homework	предплата	advance payment
евро	Euro	препоръчано	registered letter
единична стая	single room	писмо	
едностранно	single-sided copy	прическа	hairstyle, haircut
копие		резервация	booking
жилище	accommodation	сантиметър	centimetre
изпратя, -иш	<i>See изпращам.</i>	сватба	wedding
изпращам, -аш	to send	сешоар	hairdryer
Изчакайте!	Wait!	сирийски, -а, -о, -и	Syrian
иракски, -а, -о, -и	Iraqi	сметка	(bank) account, bill
кабелна	cable TV	спокоен,	calm
телевизия		спокойна, -о, -и	
кабина	phone booth	страница	page
Кажете!	Yes, please?	такса	fee
картичка	postcard	тегля, -иш	to withdraw
комисиона	commission	ток	electricity
концерт	concert	трябва	must, have to, should
копие	copy	търпелив, -а, -о, -и	patient
копирен център	copy center	упражнение	exercise
курс	(exchange) rate	фризьорски	hairdressing salon
къдрене	perm	салон	
личен, лична,	personal	хазяин	landlord
-о, -и		хостел	hostel
марка	stamp	Честито!	Congratulations!
мога, можеш	can, to be able to	шоколадови	chocolates
мотел	motel	бонбони	
Няма значение!	Never mind!		
обменно бюро	currency exchange		
обменя, -иш	<i>See обменям.</i>		
обменям, -яш	to change		
откривам, -аш	to open (<i>an account</i>)		
открива, -еш	<i>See откривам.</i>		
парно	(central) heating		
писмо	letter		
плащане	payment		
плик	envelope		
подстригвам, -аш	to trim		

Урок 6 ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!
Lesson 6 HAPPY HOLIDAY!

безалкохолни	soft drinks
напитки	
боядисвам, -аш	to dye, to colour
буква	letter
букет	bunch of flowers
Бъдни вечер	Christmas Eve
велик	great

Великден	Easter	наш, -а, -е, -и	our
вчера	yesterday	нечетен брой	odd number
вълнувам се, -аш	to be excited	Нова година	New Year
глаголица	Glagolitic alphabet	обикалям, -яш	to go around
гръцки, -а, -о, -и	Greek	онзи ден	the day before yesterday
Да си жив и здрав!	May you be alive and well!	ошав	dried fruit compote
депутат	member of the parliament	още	more
детски, -а, -о, -и	child (adj.)	песен	song
друг, -а, -о, -и	other, another	пожелавам, -аш	to wish
Дядо Коледа	Father Christmas	после	then
желая, -еш	to wish	постен, постна, -о, -и	Lenten, meatless
живот	life	празник	holiday
запален, -а, -о, -и	lit	празнува се	to be celebrated
заря	fireworks	президент	president
използвам, -аш	to use	прекарвам, -аш	to spend, to pass (time)
имен ден	name day	пролетен, пролетна, -о, -и	spring (adj.)
Исус Христос	Jesus Christ	път	time
кирилица	Cyrillic alphabet	радвам се, -аш	to be glad, to be happy
кмет	mayor	радост	joy
книжка	booklet	раждане	birth
козунак	Easter cake	разговарям, -яш	to talk
колега	colleague	разговор	conversation, talk
Коледа	Christmas	различен, различна, -о, -и	different
коледен, коледна, -о, -и	Christmas (adj.)	роднини	relatives
култура	culture	светлина	light
късмет	(good) luck	свещ	candle
латиница	Latin alphabet	символ	symbol
Лек път!	Have a nice journey!	славянобългар- ски, -а, -о, -и	Old Church Slavonic
лесен, лесна, -о, -и	easy	снощи	last night
любов	love	спомням си, -яш	to remember, to recall
мартеница	twined tasseled red and white thread	създаден, -а, -о, -и	created
минал, -а, -о, -и	past, last (summer, etc.)	сядам, -аш	to sit down
министър	(cabinet) minister	техен, тяхна, тяхно, техни	their
Монголия	Mongolia	тиква	pumpkin
надежда	hope		
надявам се, -аш	to hope		
настроение	mood		

уважавам, -аш	to respect
Украйна	the Ukraine
усмивка	smile
усмихнат, -а, -о, -и	smiling
християнин, християни	Christian, -s
християнски, -а, -о, -и	Christian (adj.)
Честит празник!	Happy holiday!
чистота	purity
Чукаме се с яйца.	We fight with eggs.
шарен, -а, -о, -и	multicolour
щастие	happiness
ястие	dish

Урок 7 АВТОБИОГРАФИЯ

Lesson 7 CV

автобиография	CV, resume
агенция	agency
адвокат	lawyer, barrister
Англия	England
архитект	architect
архитектура	architecture
бакалавър	bachelor (<i>degree</i>)
бизнесдама	business lady
висше образование	higher education
готвач	cook
дата на раждане	date of birth
директор	director, principal
доктор	doctor
езикова гимназия	language school
игра	game, play
известен, известна, -о, -и	famous
изречение	sentence
инженер	engineer
информатика	Information Technology
испански, -а, -о, -и	Spanish
историк	historian

история	history
компютърни умения	computer skills
легализация	legalization
Лека работа!	Have a good day at work!
лични умения и компетенции	personal skills and competencies
магистър	Master (<i>degree</i>)
майчин език	mother tongue
математическа гимназия	maths school
медицина	medicine
начално образование	primary education (1st – 4th grade)
ниво	level
образование	education
основно образование	primary education (1st – 8th grade)
основно училище	primary school (1st – 4th grade)
отлично	perfectly
педагогика	pedagogics
пера, -еш	to do the washing
покана	invitation
получа, -иш	<i>See получавам.</i>
получавам, -аш	to get, to receive
помощ	help
право	law
преведа, -еш	<i>See превеждам.</i>
превеждам, аш	to translate, to interpret
превод	translation, interpretation
преводач	translator, interpreter
преподаване	teaching
продавач	shop assistant
професионална гимназия	vocational school
профилирана гимназия	specialized high school
психолог	psychologist

психология	psychology	волейбол	volleyball
пуша, -иш	to smoke	вярно	true (adv.)
пушач	smoker	гимнастика	physical exercises
работник	worker	десен, дясна,	right, righthand
разходя се, -иш	<i>See</i> разхождам се.	дясно, десни	
разходя, -иш	<i>See</i> разхождам.	дойда, -еш	<i>See</i> идвам.
разхождам се,	to go for a walk	домашен,	home-made
-аш		домашна, -о, -и	
разхождам, -аш	to take for a walk	езеро	lake
специализация	academic specialization	екскурзия	trip, excursion
специалност	academic specialty, major	животни	animals
средно	secondary	за съжаление	unfortunately
образование	education	Беше забавно.	It was fun.
средно общо-	comprehensive	запознавам се,	to meet sb (<i>for first</i>
образователно	high school	-аш	<i>time</i>)
училище		запознава се, -еш	<i>See</i> запознавам се.
танц	dance	идвам, -аш	to come
телефонен номер	phone number	изпит	exam
техникум	vocational school	канал	TV channel
трудов стаж	work experience	(телевизионен)	
физик	physicist	карти	cards
физика	physics	кача се, -иш	<i>See</i> качвам се.
филология	philology	качвам се, -аш	to get on
фризьор	hairdresser	кисело зеле	sauerkraut
целувка	kiss	китара	guitar
частен, частна,	private	компот	compote
-о, -и		къс, -а, -о, -и	short, brief
чужд език	foreign language	Липсваш ми!	I miss you!
шивач	sewing professional	лютеница	Bulgarian chutney
шофьор	driver	майонеза	mayonnaise
		мач	match
		модерни танци	modern dances
		морски, -а, -о, -и	sea (adj.)
		мрачно	gloomy
		народни танци	folk dances
		незабравим,	unforgettable
		-а, -о, -и	
		нетърпение	impatience, eagerness
		няколко	several, some, a few
		омъжа се, -иш	<i>See</i> омъжвам се.
		омъжвам се, -аш	to marry
		оставам, -аш	to stay

Урок 8 ХОБИ И СВОБОДНО ВРЕМЕ

Lesson 8 HOBBY AND LEISURE TIME

Аз черпя!	It's my treat!
балет	ballet
басейн	swimming pool
баскетбол	basketball
ваканция	vacation
влюбен, -а, -о, -и	in love

остана, -еш	<i>See оставам.</i>
отглеждам, -аш	to grow, to bring up
падам, -аш	to fall
падна, -еш	<i>See падам.</i>
пея	to sing
пиано	piano
посетя, -иш	<i>See посещавам.</i>
посещавам, -аш	to visit
почивка	rest, break
природа	nature
проблем	problem
рисувам, -аш	to draw, to paint
свирия, -иш	to play (an instrument)
свободно време	spare time
свърша, -иш	<i>See свършвам.</i>
свършвам, -аш	to finish
себе си	oneself
ски	ski
ски учител	ski instructor
сляза, слезеш	<i>See слизам.</i>
слизам, -аш	to get off
списание	magazine
спортувам, -аш	to do sports
срещам, -аш	to meet
срещна, -еш	<i>See срещам.</i>
страхотен,	great, awesome
страхотна,	
-о, -и	
счупвам, -аш	to break
счупя, -иш	<i>See счупвам.</i>
сърф	surf
тенис	tennis
тенис на маса	table tennis
типичен,	typical
типична, -о, -и	
ужасно	awfully, terribly
фитнес	fitness
хайде да ...	Let's ...
хоби	hobby
шах	chess

Урок 9 НАЙ-ДОБРИЯТ ПРИЯТЕЛ

Lesson 9 THE BEST FRIEND

безотговорен,	irresponsible
безотговорна,	
-о, -и	
верен, вярна,	loyal
-о, -и	
готов, -а, -о, -и	ready
груб, -а, -о, -и	rude, coarse
доволен, доволна,	pleased, satisfied
-о, -и	
доста	quite
енергия	energy
забавен, забавна,	funny, amusing
-о, -и	
затворен, -а, -о, -и	reserved, reticent
Здрасти!	Hi!
идея	idea
избера, -еш	<i>See избирам.</i>
избирам, -аш	to choose
изненадан,	surprised
-а, -о, -и	
интелигентен,	intelligent
интелигентна,	
-о, -и	
интерес	interest
истина	truth
компромис	compromise
комфорт	comfort
край	end
лидер	leader
лъжа, -еш	to lie
мек, -а, -о, -и	soft-hearted, kind
мразя, -иш	to hate
мълча, -иш	to be silent
Наистина?	Really?
намеря, -иш	<i>See намирам</i>
намирам, -аш	to find
недоволен,	displeased,
недоволна, -о, -и	dissatisfied
непознат, -а, -о, -и	unknown, unfamiliar

непостоянен, непостоянна, -о, -и	inconstant, changeable	скучен, скучна, -о, -и	boring
неспокоен, неспокойна, -о, -и	anxious, nervous	смел, -а, -о, -и смея се, -еш спокоен, спокойна, -о, -и	brave to laugh calm, even-tempered
нещастен, нещастна, -о, -и	unhappy	страхувам се, -аш	to be afraid
общ, -а, -о, -и	common	съвет	advice
Общува се лесно.	It is easy to communicate.	сърдечен, сърдечна, -о, -и	affectionate, warm-hearted
объркан, -а, -о, -и	confused	тишина	silence
оптимист	optimist	толерантен, толерантна, -о, -и	tolerant
оригинален, оригинална, -о, -и	original	уплашен, -а, -о, -и	scared, frightened
отговорен, отговорна, -о, -и	responsible	упорит, -а, -о, -и	persistent
очаквам, -аш	to expect	успех	success
песимист	pessimist	ценя, -иш	to value, to appreciate
плача, -еш	to cry	честен, честна, -о, -и	honest
показвам, -аш	to show	чувство за хумор	sense of humour
приключение	adventure	щастлив, -а, -о, -и	happy
притеснен, -а, -о, -и	anxious, worried	щедър, щедра, -о, -и	generous
приятел, -ка	friend	ядосан	angry
приятелство	friendship		
променлив, -а, -о, -и	changeable		
променям се, -яш	to change, to vary		
разкажа, -еш	See разказвам.		
разказвам, -аш	to tell, to narrate		
разстроен	upset		
разчитам, -аш	to rely		
романтик	romantic		
самотен, самотна, -о, -и	lonely		
сериозен, сериозна, -о, -и	serious		
симпатичен, симпатична, -о, -и	nice, likable		

Урок 10 ИНТЕРВЮ ЗА РАБОТА Lesson 10 JOB INTERVIEW

аванс	advance payment
Браво!	Bravo! Well done!
Бюро по труда	Employment Office
в същото време	at the same time
възможност	opportunity
Върховен коми- сариат по бежанците към ООН	Office of the United Nations High Commissioner for Refugees
главен готвач	chef
граждански договор	freelance contract

гражданство	citizenship	предлагам, -аш	to offer, to suggest
грижа се, -иш	to take care	прекъсване	break, interval
доброволец,	volunteer (m., f.)	преподавател	lecturer
доброволка		приемам, -аш	to accept
кандидатствам,	to apply	притеснявам се,	to worry
-аш		-аш	
кратко	briefly	продължа, -иш	<i>See продължавам.</i>
кухня	cuisine	продължавам,	to continue
литература	literature	-аш	
Медицинска	Medical Academy	проектирам, -аш	to design
академия		пълно работно	full-time
неврохирург	neurosurgeon	време	
ниито ..., ниито ...	neither ..., nor ...	разпределение	distribution, arrangement
новина, -и	news	реалност	reality
облечен, -а, -о, -и	dressed	решение	solution
обмяна на опит	experience exchange	свързан с	related to
обяснявам, -аш	to explain	Седнете!	Sit down!
окуражавам, -аш	to encourage	семинар	seminar, workshop
операция	surgery, operation	сигурно	probably
опит	experience	ситуация	situation
организирам, -аш	to organize	случайно	by chance
отговор	respond, answer	софиянец	Sofia citizen
отличен успех	excellent marks	специализирам,	to specialize
отначало	at first	-аш	
пациент	patient	справям се, -яш	to cope, to manage
персийски,	Persian	статут	status
-а, -о, -и		съвет	council
писател	writer	тема	topic
подавам ръка	to lend a hand	традиционен,	traditional
подготвям се, -яш	to prepare oneself	традиционна,	
подкрепям, -аш	to support	-о, -и	
подписвам, -аш	to sign	трудов договор	employment contract
подпиша, -еш	<i>See подписвам.</i>	тържество	celebration
поет	poet	успявам, -аш	to succeed, to manage
полезен, полезна,	useful	участвам, -аш	to participate
-о, -и		хирург	surgeon
помощи за	unemployment	шеф	boss
безработни	benefits	ясно	clearly
помощник	assistant		
почасово	on hourly basis		
превърщам се,	to turn, to change		
-аш			

GRAMMAR REFERENCE

1. DIRECT OBJECT PRONOUNS – Винителни форми на личните местоимения

Short forms of direct object pronouns	Full forms of direct object pronouns	English equivalent
МЕ	МЕН(Е)	<i>me</i>
ТЕ	ТЕБ(Е)	<i>you</i>
ГО	НЕГО	<i>him</i>
Я	НЕЯ	<i>her</i>
ГО	НЕГО	<i>it</i>
НИ	НАС	<i>us</i>
ВИ	ВАС	<i>you</i>
ГИ	ТЯХ	<i>them</i>

1. We use direct object pronouns as substitutes for direct objects in the sentence.
2. Generally, the short forms of the direct object pronouns are used. The long forms of the direct object pronouns are usually used to emphasize the contrast between the two words substituted by the pronouns.
3. We never start a sentence with a short direct object pronoun.
4. The most frequent verbs that require short form direct object pronouns are: *виждам, гледам, слушам, чувам, търся, намирам, познавам, знам, пия, ям, каня, харесвам, обичам, искам, питам, моля, мразя, целувам, чакам, прегръщам, пипам, разбирам.*
5. Direct object personal pronouns are also used after the words **НЯМА** and **ЕТО**.
6. After prepositions we can use only long forms of direct object pronouns.

2. INDIRECT OBJECT PRONOUNS – Дателни форми на личните местоимения

Short forms of indirect object pronouns	English equivalent of indirect object pronouns
МИ	<i>me</i>
ТИ	<i>you</i>
МУ	<i>him</i>
Й	<i>her</i>
МУ	<i>it</i>
НИ	<i>us</i>
ВИ	<i>you</i>
ИМ	<i>them</i>

1. Some verbs that require short form indirect object personal pronouns are: *казвам, давам, позволявам, обяснявам, помагам, обаждам се, говоря, благодаря, изпращам, пиша.*
2. We never use short forms of the indirect object pronouns with a preposition.

3. INTERROGATIVE PRONOUNS – Въпросителни местоимения

1. We usually use interrogative pronouns to form questions.
2. We use **КАКЪВ, КАКВА, КАКВО,** and **КАКВИ** with a noun to ask “what kind of”. In this case they agree with the gender and number of the noun.

For quality	
<i>m.</i>	КАКЪВ
<i>f.</i>	КАКВА
<i>n.</i>	КАКВО
<i>pl.</i>	КАКВИ

what kind of

3. We can use **КАКЪВ, КАКВА, КАКВО,** and **КАКВИ** with the verb “to be” to ask for nationality, profession, physical appearance and character.
4. **КАКВО** corresponds to “what” when we use it without a noun. If the noun after **КОЛКО** is a masculine object we use its special count form.
5. We form indefinite, negative, generalizing and relative pronouns from the interrogative pronouns.

4. RELATIVE PRONOUNS – Относителни местоимения

1. We form relative pronouns by adding the particle **-ТО** to the interrogative pronouns.

For people and objects			
	Interrogative pronoun	Relative pronoun	Translation
<i>m.</i>	кой	който	<i>who, that, which</i>
<i>f.</i>	коя	която	
<i>n.</i>	кое	което	
<i>pl.</i>	кои	които	

Other relative pronouns		
Interrogative pronoun	Relative pronoun	Translation
къде	където	<i>where</i>
кога	когато	<i>when</i>
как	както	<i>as</i>
колко	колкото	<i>as much as; as many as</i>

- We often use relative pronouns with prepositions.
- Relative pronouns are used as linking words and can perform the role of conjunctions in a sentence.

5. INDEFINITE PRONOUNS – Неопределителни местоимения

- We form indefinite pronouns by adding **НЯ-** to the interrogative pronouns. Only **НЕЩО** is not formed by an interrogative pronoun.

For people and objects		Only for objects		
<i>m.</i>	някой	<i>someone</i>	нещо	
	някого			
<i>f.</i>	някоя			<i>something</i>
<i>n.</i>	някое			<i>anything</i>
<i>pl.</i>	някои	<i>some</i>		

For quality		For quantity	
<i>m.</i>	някакъв	<i>some</i>	няколко
<i>f.</i>	някаква		<i>several</i>
<i>n.</i>	някакво		<i>some</i>
<i>pl.</i>	някакви		<i>a few</i>

- After **НЯКОЛКО** we should use the special count plural form of masculine nouns for non-persons.

6. NEGATIVE PRONOUNS – Отрицателни местоимения

1. We can form negative pronouns by adding **НИ-** to the interrogative pronouns.

	For people and objects	Only for objects	
<i>m.</i>	НИКОЙ	<i>no one</i> <i>no</i>	НИЩО <i>nothing</i> <i>anything</i>
<i>f.</i>	НИКОЯ		
<i>n.</i>	НИКОЕ		
<i>pl.</i>	НИКОИ		

2. When we use a negative pronoun in a sentence the verb is also in a negative form.

7. VERB ASPECT – Вид на глагола

1. In Bulgarian, we can use two verb forms to refer to an action – **imperfective** and **perfective** form. Both verb forms mean one and the same action or state but from a different perspective.

Exceptions: Many verbs ending in **-ИРАМ** have only one form and use it to express the meaning of both the imperfective and perfective aspects. Some other verbs also have just one form and it is usually imperfective.

2. **The imperfective aspect (НЕСВЪРШЕН ВИД)** expresses incomplete or repeated actions.
3. **The perfective aspect (СВЪРШЕН ВИД)** expresses completed and single actions.
4. We use the **imperfective** form mainly with:
 - ✓ **Present tense** – to express incompleting or repeated actions;
 - ✓ **Future tense** – to express repeated actions in the future.
5. We use the **perfective** form with:
 - ✓ **Future tense** – to express single actions in the future;
 - ✓ **Past simple tense** to express completed and single actions in the past.

8. FUTURE TENSE – Бъдеще време

1. We usually form the future tense by using the particle **ЩЕ** and the present tense form of the verb.

ЩЕ + Present tense form of the verb

2. We usually form negative forms of the future tense and negative questions by using **НЯМА ДА** and the present tense form of the verb.

НЯМА ДА + Present tense form of the verb

3. **ЩЕ** and **НЯМА ДА** do not change but the verb that comes after these words must be conjugated.

	(+)	(-)	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	ще ходя	няма да ходя	ще ходя ли	няма ли да ходя
<i>ти</i>	ще ходиш	няма да ходиш	ще ходиш ли	няма ли да ходиш
<i>той</i>	ще ходи	няма да ходи	ще ходи ли	няма ли да ходи
<i>тя</i>	ще ходи	няма да ходи	ще ходи ли	няма ли да ходи
<i>то</i>	ще ходи	няма да ходи	ще ходи ли	няма ли да ходи
<i>ние</i>	ще ходим	няма да ходим	ще ходим ли	няма ли да ходим
<i>вие</i>	ще ходите	няма да ходите	ще ходите ли	няма ли да ходите
<i>те</i>	ще ходят	няма да ходят	ще ходят ли	няма ли да ходят

4. Pay attention to the placement of the reflexive pronoun **СЕ**.

	(+)	(-)
<i>аз</i>	ще се върна	няма да се върна
<i>ти</i>	ще се върнеш	няма да се върнеш
<i>той</i>	ще се върне	няма да се върне
<i>тя</i>	ще се върне	няма да се върне
<i>то</i>	ще се върне	няма да се върне
<i>ние</i>	ще се върнем	няма да се върнем
<i>вие</i>	ще се върнете	няма да се върнете
<i>те</i>	ще се върнат	няма да се върнат

	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	ще се върна ли	няма ли да се върна
<i>ти</i>	ще се върнеш ли	няма ли да се върнеш
<i>той</i>	ще се върне ли	няма ли да се върне
<i>тя</i>	ще се върне ли	няма ли да се върне
<i>то</i>	ще се върне ли	няма ли да се върне
<i>ние</i>	ще се върнем ли	няма ли да се върнем
<i>вие</i>	ще се върнете ли	няма ли да се върнете
<i>те</i>	ще се върнат ли	няма ли да се върнат

5. We can form the future tense of the verb “to be” in two ways – with **СЪМ** or **БЪДА**.

Future tense				
	(+)	(-)	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	ще бъда	няма да бъда	ще бъда ли	няма ли да бъда
<i>ти</i>	ще бъдеш	няма да бъдеш	ще бъдеш ли	няма ли да бъдеш
<i>той</i>	ще бъде	няма да бъде	ще бъде ли	няма ли да бъде
<i>тя</i>	ще бъде	няма да бъде	ще бъде ли	няма ли да бъде
<i>то</i>	ще бъде	няма да бъде	ще бъде ли	няма ли да бъде
<i>ние</i>	ще бъдем	няма да бъдем	ще бъдем ли	няма ли да бъдем
<i>вие</i>	ще бъдете	няма да бъдете	ще бъдете ли	няма ли да бъдете
<i>те</i>	ще бъдат	няма да бъдат	ще бъдат ли	няма ли да бъдат

Future tense			
	(+)	(-)	(-?)
<i>аз</i>	ще съм	няма да съм	няма ли да съм
<i>ти</i>	ще си	няма да си	няма ли да си
<i>той</i>	ще е	няма да е	няма ли да е
<i>тя</i>	ще е	няма да е	няма ли да е
<i>то</i>	ще е	няма да е	няма ли да е
<i>ние</i>	ще сме	няма да сме	няма ли да сме
<i>вие</i>	ще сте	няма да сте	няма ли да сте
<i>те</i>	ще са	няма да са	няма ли да са

6. We can form the future tense by using both the perfective and imperfective forms of the verb. The perfective form is used to denote a one-time action in the future, while the imperfective form is used to denote a repeated action.

7. We use future tense to talk about

✓ **actions that will be performed after the moment of speaking**

8. We can use future tense with the following words and phrases: *довечера, тази вечер, утре, следващата година, следващия(т) уикенд, следващото лято.*

9. PAST SIMPLE TENSE – Минало свършено време

1. The past simple tense is formed out of **verb stem** and **personal endings**.

Verb stem + Personal endings

<i>аз</i>	-х
<i>ти</i>	-
<i>той</i>	-
<i>тя</i>	
<i>то</i>	

<i>ние</i>	-хме
<i>вие</i>	-хте
<i>те</i>	-ха

2. There are six groups of verb conjugations in past simple tense: **ИХ** group, **АХ** group, **ЯХ** group, **ОХ/Е** group, **ЕХ** group, and **УХ** group.

	-их	-ах	-ях	-ох/е	-ех	-ух
<i>аз</i>	ходих	пристигнах	вечерях	дадох	взех	чух
<i>ти</i>	ходи	пристигна	вечеря	даде	взе	чу
<i>той</i>	ходи	пристигна	вечеря	даде	взе	чу
<i>тя</i>	ходи	пристигна	вечеря	даде	взе	чу
<i>то</i>	ходи	пристигна	вечеря	даде	взе	чу
<i>ние</i>	ходихме	пристигнахме	вечеряхме	дадохме	взехме	чухме
<i>вие</i>	ходихте	пристигнахте	вечеряхте	дадохте	взехте	чухте
<i>те</i>	ходиха	пристигнаха	вечеряха	дадоха	взеха	чуха

3. Pay attention to the placement of the reflexive pronoun **СЕ**.

	(+)	(-)	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	аз се върнах	не се върнах	върнах ли се	не се ли върнах
<i>ти</i>	ти се върна	не се върна	върна ли се	не се ли върна
<i>той</i>	той се върна	не се върна	върна ли се	не се ли върна
<i>тя</i>	тя се върна	не се върна	върна ли се	не се ли върна
<i>то</i>	то се върна	не се върна	върна ли се	не се ли върна
<i>ние</i>	ние се върнахме	не се върнахме	върнахме ли се	не се ли върнахме
<i>вие</i>	вие се върнахте	не се върнахте	върнахте ли се	не се ли върнахте
<i>те</i>	те се върнаха	не се върнаха	върнаха ли се	не се ли върнаха

Аз **се** върнах. = Върнах **се**.

4. The past simple tense of the verb “to be”:

	(+)	(-)	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	бях	не бях	бях ли	не бях ли
<i>ти</i>	беше	не беше	беше ли	не беше ли
<i>той</i>	беше	не беше	беше ли	не беше ли
<i>тя</i>	беше	не беше	беше ли	не беше ли
<i>то</i>	беше	не беше	беше ли	не беше ли
<i>ние</i>	бяхме	не бяхме	бяхме ли	не бяхме ли
<i>вие</i>	бяхте	не бяхте	бяхте ли	не бяхте ли
<i>те</i>	бяха	не бяха	бяха ли	не бяха ли

5. The following verbs are conjugated in the same manner as the verb **ИСКАМ**:
обичам, имам, нямам, зная/знам, интересувам се от.

	(+)	(-)	(+?)	(-?)
<i>аз</i>	иска х	не иска х	иска х ли	не иска х ли
<i>ти</i>	иска ше	не иска ше	иска ше ли	не иска ше ли
<i>той</i>	иска ше	не иска ше	иска ше ли	не иска ше ли
<i>тя</i>	иска ше	не иска ше	иска ше ли	не иска ше ли
<i>то</i>	иска ше	не иска ше	иска ше ли	не иска ше ли
<i>ние</i>	иска хме	не иска хме	иска хме ли	не иска хме ли
<i>вие</i>	иска хте	не иска хте	иска хте ли	не иска хте ли
<i>те</i>	иска ха	не иска ха	иска ха ли	не иска ха ли

6. The verb **ТРЯБВА** has only one form in the past tense – **ТРЯБВАШЕ**.
7. We use the past simple tense to talk about:
 ✓ **an action performed in a specific time in the past**
8. The past simple tense is often used with: *преди малко, вчера, снощи, миналия(т) месец, миналата година, миналото лято.*

10. PRESENT PERFECT TENSE – Минало неопределено време

1. The present perfect tense is formed by using the present tense of the verb “to be” and the past participle of the main verb.

Present tense of the verb “to be” + Past participle of the main verb

(+)	(-)	(+?)	(-?)
аз съм ходил/а	не съм ходил/а	ходил/а ли съм	не съм ли ходил/а
ти си ходил/а	не си ходил/а	ходил/а ли си	не си ли ходил/а
той е ходил	не е ходил	ходил ли е	не е ли ходил
тя е ходила	не е ходила	ходила ли е	не е ли ходила
то е ходило	не е ходило	ходило ли е	не е ли ходило
ние сме ходили	не сме ходили	ходили ли сме	не сме ли ходили
вие сте ходили	не сте ходили	ходили ли сте	не сте ли ходили
те са ходили	не са ходили	ходили ли са	не са ли ходили

2. The word order of the reflexive verbs in the present perfect tense requires special attention – in 3rd person singular the reflexive particle **СЕ** is placed before the verb while in all other forms it comes after it.

(+)	(-)
аз съм се върнал/а	не съм се върнал/а
ти си се върнал/а	не си се върнал/а
той се е върнал	не се е върнал
тя се е върнала	не се е върнала
то се е върнало	не се е върнало
ние сме се ходили	не сме се върнали
вие сте се върнали	не сте се върнали
те са се върнали	не са се върнали

(+?)	(-?)
върнал/а ли съм се	не съм ли се върнал/а
върнал/а ли си се	не си ли се върнал/а
върнал ли се е	не се е ли върнал
върнала ли се е	не се е ли върнала
върнало ли се е	не се е ли върнало
върнали ли сме се	не сме ли се върнали
върнали ли сте се	не сте ли се върнали
върнали ли са се	не са ли се върнали

Аз съм **се** върнал. = Върнал съм **се**.

- We form the past participle by replacing the ending **-X** of the past simple tense 1 p.sg. of the verb with **-Л**. Past participles in Bulgarian have gender and number.
- The present perfect tense is used to talk about:
 - ✓ **an action that happened in a non-specific time in the past, the results of which are evident in or affect the present**

11. VERBS ТРЯБВА, МОГА, ИСКАМ AND ОБИЧАМ – Глаголите ТРЯБВА, МОГА, ИСКАМ И ОБИЧАМ

We use **МОГА** (*to be able to/can*), **ИСКАМ** (*to want*) and **ОБИЧАМ** (*to love, like*) both individually and with other verbs. We use **ТРЯБВА** (*have to, should, must, ought to*) only with another verb.

- ТРЯБВА, МОГА** and **ИСКАМ** can be used both with perfective and imperfective verbs. We use **ОБИЧАМ** only with imperfective verbs.
- ТРЯБВА** is the only verb in the Bulgarian language that does not change in person and number when used in a structure with another verb.

(Personal pronoun) + ТРЯБВА + ДА + verb

3. When we have two verbs we link them with **ДА**. Both the first and the second verb are always conjugated.

Аз	(не)	мога	да	говоря	български език добре.
Ти		можеш		говориш	
Той		може		говори	
Тя		може		говори	
То		може		говори	
Ние		можем		говорим	
Вие		можете		говорите	
Те		могат		говорят	

4. In negative sentences **НЕ** is placed before the first verb.
5. When we form **YES/NO** questions with two verbs, **ЛИ** goes after the first verb.
6. In the future tense **ЩЕ** and **НЯМА ДА** are placed in front of the first verb.
7. In past tense constructions only the modal verb (**МОГА, ИСКАМ, ОБИЧАМ, ТРЯБВА**) is conjugated into the past tense and the main verb is conjugated into the present tense.

12. IMPERATIVE MOOD (COMMANDS) – Повелително наклонение

1. Verbs that have a **consonant** before the ending of the 1st person singular present tense form the imperative with the ending **-И** for the 2nd person singular and **-ЕТЕ** for the 2nd person plural.

	2 nd p. singular	2 nd p. plural	Translation
чета	Чети!	Четете!	<i>Read!</i>
мисля	Мисли!	Мислете!	<i>Think!</i>

2. Verbs that have a **vowel** before the ending of the 1st person singular present tense form the imperative with the following endings: **-Й** for the 2nd person singular and **-ЙТЕ** for the 2nd person plural.

	2 nd p. singular	2 nd p. plural	Translation
тичам	Тичай!	Тичайте!	<i>Run!</i>
чакам	Чакай!	Чакайте!	<i>Wait!</i>

Exceptions:

съм	Бъди!	Бъдете!
видя	Виж!	Вижте!
вляза	Влез!	Влезте!
дойда	Ела!	Елате!
държа	Дръж!	Дръжте!
изляза	Излез!	Излезте!
отида	Иди!	Идете!
сляза	Слез!	Слезте!
ям	Яж!	Яжте!

3. We can form the positive imperative by using both the perfective and imperfective forms of the verbs. However, the perfective forms are more commonly used.

	2 nd p. singular	2 nd p. plural	Translation
купувам (<i>imperfective</i>)	Купувай!	Купувайте!	<i>Buy!</i>
купя (<i>perfective</i>)	Купи!	Купете!	<i>Buy!</i>

4. We form the negative imperative by adding **НЕ** to the positive form of the imperfective aspect. Note that only imperfective verbs have negative imperative forms.

Ставай!	Не ставай!	<i>Don't get up!</i>	2 nd person singular
Ставайте!	Не ставайте!	<i>Don't get up!</i>	2 nd person plural

VERB LIST BY GROUP OF CONJUGATION IN PAST SIMPLE TENSE

Глаголи по групи за спрежение в минало свършено време

ИХ group

говорих – *spoke*
забравих – *forgot*
загубих – *lost*
затворих – *closed*
изпратих – *sent*
купих – *bought*
мислих – *thought*
мих – *washed*
намерих – *found*
направих – *made*

носих – *carried*
обадих се – *called*
отворих – *opened*
отговорих – *replied*
открих – *discovered*
пих – *drank*
платих – *paid*
поканих – *invited*
получих – *received*
приготвих – *prepared*

работих – *worked*
реших – *decided*
свирих – *played*
свърших – *finished*
сложих – *put*
смених – *changed*
спечелих – *won*
търсих – *looked for*
учих – *learned*
ходих – *went*

АХ group

върнах (се) – *returned*
гледах – *watched*
заминах – *left*
започнах – *started*
играх – *played*
имах – *had*
исках – *wanted*
казах – *said*
легнах – *lay down,*
went to bed
можах – *could*

нямах – *didn't have*
опитах се – *tried*
писах – *wrote*
пазарувах –
went shopping
питах – *asked*
показах – *showed*
помогнах – *helped*
поръчах – *ordered*
прекарах – *spent time*
пристигнах – *arrived*

пътувах – *traveled*
разбрах – *understood*
слушах – *listened*
спях – *slept*
срещнах – *met*
станах – *became,*
woke up, stood up
танцувах – *danced*
тръгнах – *left*
харесах – *liked*
чаках – *waited*
чувствах (се) – *felt*

ЯХ group

вечерях – *had dinner*
видях – *saw*
вървях – *walked*

живях – *lived*
закъснях – *was late*
пях – *sang*

спрях – *stopped*
успях – *succeeded*

ОХ/Е group

влязох – *entered*
дадох – *gave*
дойдох – *came*

излязох – *went out*
отидох – *went*
продадох – *sold*

четох – *read*
ядох – *ate*

ЕХ group

взех – *took*

знаех – *knew*

приех – *accepted*

УХ group

обух (се) –
put on (my) shoes

събух (се) –
took off (my) shoes

чух – *heard*

BULGARIAN CULTURE AND LIFESTYLE

1. HELLO?

- In formal or business situations, when answering the phone, you usually give your name, or the name of your company. At home, you usually just say – *Ало?* – Hello?
- When answering the phone, Bulgarians very often just say *Да, моля?* – Yes, please? or *Да* – Yes? and wait for the person making the call to introduce himself or herself or to say who s/he wants to speak to.
- Phone numbers are pronounced in several ways:
 - o All digits one by one – 8 1 8 2 1 0 0 (осем едно осем две едно нула нула);
 - o As 2-digit numbers – 22-53-78 (двайсет и две – петдесет и три – седемдесет и осем);
 - o As 3-digit numbers – 375-549 (триста седемдесет и пет – петстотин четиридесет и девет);
 - o As a combination of the three - 02-957-47-97 (нула две – деветстотин петдесет и седем – четиридесет и седем – деветдесет и седем).
- Mobile phones are called GSMs in Bulgaria. There are three providers: M-Tel, Telenor and Vivacom. Out of the variety of services, there are two main options: subscription plans (*абонаментни програми / планове*) and pre-paid services (*предплатени услуги*). For the latter, you need to get a *ваучер / предплатена карта* – a card or a receipt with a unique code to recharge your account with a fixed amount.
- In Bulgaria, only the caller pays for the outgoing call on a GSM. That’s why people sometimes just “click”– they call and hang up immediately to avoid being charged. This could be a signal agreed on beforehand or it could be interpreted as “please, call me back”.
- Text messaging is very popular in Bulgaria. A text message is called an SMS and it is usually written in Bulgarian with Latin characters and some special “chat-language” symbols (4=Ч, 6=Ш, q=Я).
- There is an option to send free web-based text messages from the service provider’s websites when you sign up with your GSM number.

2. HOW DO YOU FEEL?

- *Как сте?* – How are you? is a typical phrase to say if you meet somebody for the first time during the day. People often ask about the family, about your wife, your children etc.

- When a Bulgarian asks you how you are, it is not just a formality. In response to this question, you may get quite a detailed answer about the person's health and even family issues.
- Healthcare in Bulgaria is provided by the National Health Insurance Fund. It is compulsory for all residents to contribute to this fund. Insured persons are entitled to use the services of medical professionals and healthcare facilities who/which have concluded a contract with the National Health Insurance Fund.
- In Bulgaria there are many specialized private clinics. In the case of consultations and/or treatment in such clinics, patients pay for the respective examination and/or treatment, regardless of whether they have medical insurance or not.
- Uninsured persons pay the service fee and the full amount of the medical care received.
- All insured persons choose a general practitioner (GP) with whom they may consult as necessary. If the GP selected is not a specialist who has the necessary competence to treat a certain condition, the patient obtains a medical referral to be examined by a specialist.
- The GP can be changed once every six months if the insured is not satisfied or for any other reason.
- The number 112 can be dialled to reach emergency services - medical, fire and police - from anywhere in Europe. This Pan-European emergency number 112 can be called from any telephone (landline, pay phone or mobile cellular phone). Calls are free. It can be used for any life-threatening situation including: serious medical problems, in cases of a fire, or if a crime has been committed.
- Pharmacies are generally open from Monday to Saturday from 8:00am to 8:00pm. At least one local pharmacy will be open at any time of the day. The working hours of a pharmacy can be found in the window of each pharmacy.

3. VISITS

- Name days and birthdays are great holidays in Bulgaria. When Bulgarians have a name day, a birthday or if they just have some good news, they usually treat their colleagues to a box of chocolates, cookies or soft drinks.
- When you are invited to a birthday party, you are expected to give a birthday present. Usually it is something of value for the person. It's expected of the birthday person to treat everyone.
- Bulgarians, especially in small towns and villages, often visit each other with or without an invitation. The time for *на гости* is not fixed, nor limited. Sometimes guests may stay for many hours. If you have other engagements or want to go home earlier, inform your hosts upon arrival as it is not considered polite to leave quite

suddenly. It is a custom to bring something: a bottle of wine, a box of chocolates, flowers for the hostess or something for the children.

- For Bulgarians, it is a matter of good manners to offer food and drinks repeatedly in the course of a meal, even if guests refuse to take them.

4. DREAMS AND PLANS

- After 1989 many Bulgarians migrated to Western Europe and the USA looking for better jobs and a higher standard of living. The demographics of emigrants is varied but many of them are young and well educated.
- Some migrants find seasonal jobs and travel to and from Bulgaria, while many have moved permanently with their families.
- It is very popular for high-school graduates to continue their higher education at universities abroad and many of them find jobs and stay there after graduation from the universities.

5. SERVICES

- There are some mini-markets, cafes, internet clubs and pharmacies that are open 24 hours (*нон-стоп*), 7 days a week, especially in larger communities. Government offices and banks are closed on the weekend, while some stores, other than the 24/7 mini-markets, are usually closed on Sunday.
- While the option to pay online exists, most people in small communities still pay their phone and utility bills in cash on a monthly basis.
- In most post offices across the country, there is at least one phone booth where you can make long-distance and international calls.

6. HAPPY HOLIDAY

March 1st – Baba Marta

- *Честита Баба Марта* is how Bulgarians greet each other on this day. They then present each other with *мартеница*, which are red and white woolen threads that are woven together and symbolize health and happiness for the coming months. Martenitsas are usually pinned to lapels or tied around wrists and worn until the first stork is seen. They should then be tied on a fruit tree or buried under a stone while, at the same time, making a wish.

March 3rd – the Liberation Day

- March 3rd is the most important national holiday of Bulgaria and it is the day when Bulgarians celebrate the liberation of Bulgaria after almost 500 years of Ottoman rule in 1878.

March 8th – International Women’s Day

- International Women’s Day is celebrated on the 8th of March every year.
- Started as a celebration for the economic, political and social achievements of women, the holiday blended in the culture of many countries, primarily Russia and the countries of Eastern Europe. In Bulgaria, the day has lost its political meaning, and has become simply an occasion for men to express their love and respect to the women around them.

Easter

- Easter in Bulgaria is a highly celebrated holiday. Easter eggs are of great symbolic importance. They represent the beginning of all life. According to tradition the first egg to be painted must be red. The rest of the eggs can then be painted in any color and often a wax candle is used to draw on them. The egg breaking custom takes place before the big meal and it involves all the family members tapping their eggs against each other after each person has chosen a colorful egg. The person with the last unbroken egg is said to have a whole year of luck to look forward to. The typical Easter bread in Bulgaria is called *козунак* and it is a sweet bread, sometimes with raisins in it.

May 24th – the Day of Bulgarian education and Culture and Slavic Alphabet

- Bulgarians honor the 24th of May as the day of Bulgarian education and Culture and Slavic Alphabet. The day may also be called “St. Cyril and St. Methodius Day“ or “Alphabet Day”. All over the country schools are decorated with flowers and portraits of the brothers St. Cyril and St. Methodius. The Cyrillic alphabet is now used in Bulgaria, Russia, Macedonia, Ukraine, Belarus, Serbia and Mongolia.

Christmas

- Bulgarians celebrate Christmas on December 25th, although the rest of the Eastern Orthodox world celebrates it on January 7th.
- Bulgaria’s Christmas Eve, called *Бъдни вечер*, is celebrated with a meal consisting of an odd number of dishes, which follows the forty-day Advent fast. This vegetarian meal includes bread, beans, stuffed peppers, pumpkin and cheese pastry, garlic, honey, dried fruits, and nuts. Walnuts, in particular, are found on the Bulgarian Christmas Eve table. These nuts are cracked in order to predict success or failure for the coming year. Another special aspect of the Bulgarian Christmas Eve meal is the round loaf of bread, into which a coin is baked. The person who finds the coin will be rewarded with good fortune. The Christmas Eve dinner table may not be cleared until the next morning to provide sustenance for the spirits of ancestors who may come back to visit before Christmas morning.
- The vegetarian fast having ended, everyone enjoys an enormous dinner on Christmas Day, with a main dish of some type of meat (often pork).

- *Коледари*, or Christmas carolers, go from house to house through villages. These groups of carolers are typically made up of young men dressed in traditional costumes which vary from region to region. Some preparation goes into the koledari's performances, which begin at midnight on Christmas Eve. This tradition is said to protect against evil spirits. The koledari are rewarded with food in return for their services.

7. CV

- Bulgarians typically do their best to provide their children with higher education as it is held in great esteem. That's why there are a lot of university students and people with university degrees.
- A number of state and private higher education institutions operate in Bulgaria, licensed by the Ministry of Education and Science. In Bulgaria, higher education institutions provide a large variety of fields of study.

8. HOBBY AND LEISURE TIME

- Similarly to other European countries, Bulgaria offers a rich and diverse cultural and social life. Bulgarians enjoy spending their leisure time eating and drinking out. Many Bulgarian food products and dishes are popular internationally.
- There are many radio stations to choose from in the country and three national TV stations and more than one hundred TV channels broadcast by cable or satellite.
- Bulgaria has a rich cultural heritage. Many monuments of culture are UNESCO heritage sites.
- Forming Bulgaria's east frontier, the Black Sea coast is home to many beautiful seaside resorts: *Слънчев бряг* (Sunny Beach), *Златни пясъци* (Golden Sands), *Албена*, etc.
- Bulgaria is famous for its magnificent mountains: *Родопите* (the Rhodopes – the mountain of Orpheus), *Стара планина* (the Balkans), *Рила*, *Пирин*, *Странджа*, etc. Bulgarians like to spend their vacations in the mountains, both in summer and in winter.
- Bulgarian people who own a house in the countryside often stay there for their vacation, especially if they cannot afford to go to a resort.

9. THE BEST FRIEND

- Bulgarians distinguish, both emotionally and verbally, between *приятел* – a friend – and *познат* – an acquaintance.

- Bulgarians make friends at work. After office hours colleagues will meet, socialize and do things together.

10. JOB INTERVIEW

- Non-EU citizens have the right to work in Bulgaria only after a National Employment Agency work permit is issued. Work permits are not required for foreigners with permanent residence status in Bulgaria or those who have been granted asylum or other humanitarian status.
- The Bulgarian Labor Codex distinguishes between two types of employment contracts: a Temporary employment contract (*срочен трудов договор*) and a Permanent employment contract (*безсрочен трудов договор*). An employment contract is only legally valid if it is in writing.
- In Bulgarian law there are no restrictions on foreigners setting up a company in Bulgaria: there are no special requirements such as necessary work permits or residence permits in order to establish a company.
- Unemployment benefits are paid by the National Social Security Institute (*Национален осигурителен институт*). Applicants must file for benefits at their local office.
- In order for a person to be eligible for unemployment benefits (*обезщетение за безработица*) in Bulgaria they must have been working and making social insurance contributions for at least 9 out of the last 15 months.
- The period of time for which an unemployed person can receive benefits varies according to the length of time the applicant worked and made social insurance contributions.
- Each month the benefit for the previous month is transferred directly to the person's bank account.

APPLIED LANGUAGE ASSIGNMENTS

Lesson 1 – HELLO?

Assignment 1

Find out what are the websites and freephone numbers of the main communications service providers in Bulgaria.

	Биваком	Теленор	Мтел
Сайт			
Безплатен телефон за връзка			

Assignment 2

How can you pay your mobile phone bills in Bulgaria?

Lesson 2 – HOW DO YOU FEEL?

Assignment 1

Do you have any medical issues? Find out what they are called in Bulgarian.

Assignment 2

Which of the listed medical products and medicine can you buy without a prescription in Bulgaria and in your country?

	С рецепта	Без рецепта
В България		
Във Вашата страна		

аспирин, сироп за кашлица, антибиотик, витамини, капки за нос, капки за уши, капки за очи, памук, марля, термометър, бинт, лекарства за високо кръвно, лекарства за диабет

Lesson 3 – VISITS

Assignment 1

Talk to two Bulgarians friends or acquaintances and ask them the following questions:

	Приятел 1	Приятел 2
Колко често имат гости или отиват на гости?		
Какво носят като подарък на домакините, когато отиват на гости?		
Как се обличат, когато отиват на гости?		
Кои са специалитетите, които обичат да приготвят за гостите си?		
Как се забавляват, когато имат гости?		

Tell the rest in the group what you found out.

Assignment 2

What would you cook for your friends in Bulgaria? Make a menu, a list of ingredients and find out how much they cost.

Lesson 4 – DREAMS AND PLANS

Assignment 1

Talk to five friends and ask them about their weekend plans.

Име	Планове за уикенда

Assignment 2

If you caught a goldfish that granted you three wishes, what would you wish for?

Lesson 5 – SERVICES

Assignment 1

What types of services do you use in Bulgaria?

Assignment 2

How can you transfer money to and from Bulgaria? Which is the cheapest option?

Lesson 6 – HAPPY HOLIDAY!

Assignment 1

Which are the most important holidays in your country?

Дата	Празник

Assignment 2

Which is your favorite holiday? Write about it.

Lesson 7 – CV

Assignment 1

Fill in the CV template with your info.

АВТОБИОГРАФИЯ (CV)

Име:

Адрес:

Телефон:

Дата на раждане:

Имейл:

Националност:

ТРУДОВ СТАЖ

ОБРАЗОВАНИЕ

ЛИЧНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ

Майчин език

Други езици

Компютърни умения

Assignment 2

Write about yourself using the data from the CV.

Lesson 8 – HOBBY AND LEISURE TIME

Assignment 1

Talk to five friends – Bulgarians and foreigners – and find out about their hobbies.

Име	Хоби

Assignment 2

What do people do in your country in their free time?

Lesson 9 – THE BEST FRIEND

Assignment 1

Check the translation of these Bulgarian proverbs. What proverbs about friendship are there in your country?

- Приятел в нужда се познава.
- Каж ми какви са приятелите ти, за да ти кажа какъв си.
- Приятелството си е приятелство, но сиренето е с пари.
- Приятелството е по-ценно от златото.
- Сговорна дружина, планина повдига.

Assignment 2

Ask five of your friends what they like the most about you.

Име	Какво харесват във Вас?

Lesson 10 – JOB INTERVIEW

Assignment 1

Make a list of your strengths and weaknesses.

Силни страни	Слаби страни

Assignment 2

Make a list of the most common job interview questions and think how you would respond to them.

The publication of the Bulgarian Language Manual for Refugees Level A2 is part of the project of Caritas Sofia “Provision of Bulgarian language tuition to asylum seekers accommodated at the reception centers of the State Agency for Refugees”.

The project was funded by the Representation of the United Nations High Commissioner for Refugees in Bulgaria.

Bulgarian for Refugees Level A2 Reference Materials

Authors

Margarita Andonova
Radost Sabeva
Zhana Zagorova

Graphic Design and English Translation

Zhana Zagorova

Caritas Sofia
Ilinden, Bl. 55, entr. 3, ap. 47, Sofia 1309
tel.: 02/920 08 25
e-mail: caritas_sofia@caritas-bg.org
www.caritas-sofia.org

The publication of the Bulgarian Language Manual for Refugees Level A2 is part of the project of Caritas Sofia “Provision of Bulgarian language tuition to asylum seekers accommodated at the reception centers of the State Agency for Refugees”. The project was funded by the Representation of the United Nations High Commissioner for Refugees in Bulgaria.

